

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 3395/2020
16.12.2021. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Катарине Манојловић Андрић, председника већа, Гордане Џакула и Бранислава Босиљковића, чланова већа, у парници из радног односа тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Александар Лазић, адвокат из ..., против туженог Јавног комуналног предузећа „Топловод“ Обреновац, чији је пуномоћник Душко Рашић, адвокат из ..., ради поништаја решења о отказу уговора о раду и реинтеграције, одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 127/19 од 14.11.2019. године, у седници већа одржаној 16.12.2021. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија туженог изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 127/19 од 14.11.2019. године у ставу првом изреке у делу којим је преиначена пресуда Основног суда у Обреновцу П1 48/17 од 08.02.2018. године, тако што је усвојен тужбени захтев тужиоца и поништено као незаконито решење о отказу уговора о раду број ... од 19.11.2013. године и обавезан тужени да тужиоца врати на рад у року од 8 дана од дана пријема писменог отправа пресуде, под претњом принудног извршења, у ставу другом, трећем и четвртом изреке.

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ пресуда Апелационог суда у Београду Гж1 127/19 од 14.11.2019. године у преосталом делу става првог изреке, тако што се **ОДБИЈА** жалба тужиоца и потврђује првостепена пресуда у делу којим је одбијен захтев тужиоца да се обавезе тужени да тужиоца распореди на послове радног места ..., у року од 8 дана од дана пријема писменог отправа пресуде.

ОДБИЈА СЕ као неоснован захтев туженог за накнаду трошкова ревизијског поступка.

Образложење

Пресудом Основног суда у Обреновцу П1 48/17 од 08.02.2018. године, ставом првим изреке, одбијен је тужбени захтев тужиоца против туженог којим је тужилац тражио да се поништи као незаконито решење о отказу уговора о раду број .. од 19.11.2013. године и његово враћање на рад на радно место ... . Ставом другим изреке, одлучено је да свака странка сноси своје трошкове.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж1 127/19 од 14.11.2019. године, ставом првим изреке, преиначена је првостепена пресуда у ставу првом изреке, па је усвојен тужбени захтев тужиоца и поништено као незаконито решење о отказу уговора о раду број .. од 19.11.2013. године и обавезан тужени да тужиоца врати на рад и распореди на послове радног места ..., у року од 8 дана од дана пријема писаног отправка пресуде под претњом принудног извршења. Ставом другим изреке, преиначено је решење о трошковима парничног поступка садржано у ставу другом изреке првостепене пресуде у односу на тужиоца, па је обавезан тужени да плати тужиоцу на име трошкова парничног поступка износ од 141.000,00 динара у року од 8 дана, од дана пријема писменог отправка пресуде, под претњом принудног извршења. Ставом трећим изреке, обавезан је тужени да плати тужиоцу на име трошкова другостепеног поступка износ од 87.000,00 динара у року од 8 дана од дана пријема писменог отправка пресуде, под претњом принудног извршења. Ставом четвртим изреке, одбијен је захтев туженог да се обавезе тужилац да плати туженом трошкове другостепеног поступка као неоснован.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужени је благовремено изјавио ревизију, због битне повреде одредаба парничног поступка, погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања и погрешне примене материјалног права.

Врховни касациони суд је испитао побијану пресуду на основу члана 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, бр. 72/11, 49/13-УС, 74/13-УС и 55/14) – у даљем тексту: ЗПП и утврдио да ревизија није основана у делу који се односи на одлуку о захтеву за поништај решења о отказа уговора о раду и враћања на рад, као и у делу којим је одлучено о трошковима парничног поступка.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2) ЗПП, на коју Врховни касациони суд пази по службеној дужности, ни друге битне повреде одредаба парничног поступка, због којих се ревизија може изјавити, као ни битна повреда одредаба парничног поступка учињена у поступку пред другостепеним судом на коју се указује у ревизији.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је био у притвору по решењу Вишег суда у Београду од 25.04.2013. године, које је укинато решењем истог суда од 12.05.2014. године. Од 12.05.2014. године до 23.12.2015. године тужилац је био на слободи, а потом на издржавању безусловне казне затвора у трајању од 2 године. Решењем директора туженог број .. од 15.05.2013. године, тужиоцу је због одређивања притвора одобрено мировање радног односа. С обзиром да се тужилац није вратио на рад у року од 15 дана од истека рока за мировање радног односа, а невраћање на рад није оправдао, оспореним решењем туженог број .. од 19.11.2013. године тужиоцу је отказан уговор о раду. Међу парничним странкама спорно је да ли је тужиоцу упозорење о постојању разлога за отказ уговора о раду уручено пре отказа уговора о раду. Није спорно да је тужени изјашњење тужиоца на упозорење добио 18.12.2013. године. Другостепени суд је на основу члана 383. став 3. ЗПП отворио расправу током које је саслушао тужиоца који је, након што су му предочени његови искази са расправних записника пред другостепеним судом од 20.04.2015. године и 08.02.2018. године, изјавио да је тачно да је дао два исказа супротна по својој садржини, али да тврди да је решење о престанку радног односа, као и упозорење примио истог дана и то

13.12.2013. године. Тада је тужилац био у притвору, па му је од стране овлашћеног службеног лица у притворској јединици Централног затвора уручено истог дана и решење о престанку радног односа и упозорење, што је све констатовано у затворској свесци у којој се води евиденција. Изјавио је и да је потписао пријем оба писмена и да је разлог његовог различитог исказа највероватније тај што је био у конфузији, а у затворској јединици се и лечио. Тужилац је оспорио потпис на упозорењу и при том је изјавио да је имао договор са својим адвокатима да могу у његово име да предузимају све радње, јер није био способан због лечења да се брани и изјашњава. Даље је изјавио да не може децидно да се сети свих датума када је ступио на издржавање казне и када је изашао на слободу. Након што су му предочена решења тужилац је потврдио да је решењем истражног судије Вишег суда у Београду одређен притвор 25.04.2013. године, да је овај притвор укинут решењем Вишег суда у Београду 12.05.2014. године, да се тужилац након укидања притвора у периоду од 12.05.2014. године до 23.12.2015. године налазио на слободи, а да је негде после славе Светог Николе, односно крајем децембра отишао на издржавање казне, односно од 23.12.2015. године. У поступку је даље утврђено да се тужилац налазио у притвору у време доношења оспореног решења и упозорења, због чега су му оба акта достављена достављањем Вишем суду у Београду. Виши суд у Београду је предметно упозорење примио 12.11.2013. године.

Код тако утврђеног чињеничног стања, правилно је другостепени суд применио материјално право када је усвојио тужбени захтев тужиоца и оспорено решење о отказу уговора о раду од 19.11.2013. године поништио, те обавезао туженог да тужиоца врати на рад.

Одредбом члана 180. Закона о раду („Службени гласник РС“ бр. 24/05), прописано је да је послодавац дужан да пре отказа уговора о раду у случају из члана 179. тачка 1) - б) овог закона, запосленог писменим путем упозори на постојање разлога за отказ уговора о раду и да му остави рок од најмање пет радних дана од дана достављања упозорења да се изјасни на наводе из упозорења.

Одредбом члана 185. истог закона, прописана је обавеза послодавца да запосленом лично достави акт о отказу уговора о раду.

Имајући у виду цитиране прописе, другостепени суд је закључио да како је упозорење део процедуре отказа уговора о раду, то оно има значај неопходне процесне претпоставке за правилност и законитост решења о отказу уговора о раду, па су и за доставу упозорења прописана правила личног достављања. Дакле, тужени не може донети решење о отказу уговора о раду пре него што се омогући запосленом да се брани од навода који су му стављени на терет. У конкретном случају тужиоцу није омогућено да изнесе своју одбрану пре доношења отказног решења, имајући у виду да је тужиоцу упозорење достављено истовремено са отказним решењем. Према наводима тужиоца, саслушаног у својству странке, тужилац је оба писмена примио дана 13.12.2013. године. При наведеном неспорно је да је тужени пружио доказ да је Виши суд у Београду примио упозорење 12.11.2013. године, а отказно решење дана 28.11.2013. године. Међутим, супротно закључку првостепеног суда, тужилац је оба писмена примио истог дана. Шта више, међу парничним странкама је неспорно да се тужилац на упозорење изјаснио дана 18.12.2013. године, по протеклу пет дана од дана пријема упозорења и решења (оба акта примио 13.12.2013. године).

Поред тога, по оцени другостепеног суда оспорено решење је незаконито и из разлога што у конкретном случају нису били испуњени услови за примену одредбе члана 176. став 1. тач. 3) и 4) Закона о раду, а на коју се одредбу позвао директор туженог приликом доношења оспореног решења. Наведено из разлога што решење о отказу не може бити донето због процесне мере каква је притвор, а који је неспорно одређен тужиоцу решењем истражног судије Вишег суда у Београду од 25.04.2013. године и укинут решењем истог суда од 12.05.2014. године. Ово из разлога што код ове мере важи презумција невиности све док се не докаже супротно, а притвор је по самом закону разлог за удаљење са рада облигаторног карактера у смислу одредбе члана 166. Закона о раду. Због тога, одређивање притвора се не може користити као разлог за отказну иницијативу послодавца у смислу члана 179. Закона о раду. Дакле, притвор је разлог за обавезну суспензију, али не може сам по себи представљати отказни разлог, а посебно у смислу одредбе члана 176. став 1. тач. 3) и 4) Закона о раду, која одредба се односи на меру безбедности и која прописује да запосленом престаје радни однос независно од његове воље и воље послодавца, дакле по сили закона, уколико је запосленом изречена мера безбедности, васпитна или заштитна мера у трајању дужем од 6 месеци и због тога мора да буде одсутан са рада-даном почетка примењивања те мере. Околност да је тужиоцу касније изречена казна затвора у трајању од две године није од утицаја, јер је тужилац био на слободи од 12.05.2014. године до 23.12.2015. године, тако да овај услов није постојао у тренутку доношења оспореног решења. Поред свега наведеног у конкретном случају нису испуњени услови за отказивање уговора о раду ни са аспекта постојања субјективног елемента, односно свести тужиоца, имајући у виду да је тужиоцу стављено на терет да се није јавио на рад по протеклу од 15 дана од истека рока за мировање радног односа-решење директора од 15.05.2013. године, јер се тужилац неспорно у том периоду налазио у притвору, тако да се није могао јавити на рад из оправданих разлога, па је зато ово решење незаконито и са аспекта материјалноправних разлога и непостојања свести о недозвољености понашања и скривљене повреде радне обавезе.

Имајући у виду наведено, по оцени Врховног касационог суда, правилно је другостепени суд закључио да је оспорено решење туженог о отказу уговора о раду од 19.11.2013. године незаконито. За своју оцену другостепени суд је дао довољне и потпуне разлоге које у свему као правилне прихвата и Врховни касациони суд.

Како је усвојен тужбени захтев за поништај отказа, тужени је у обавези да тужиоца врати на рад применом члана 191. став 1. Закона о раду.

С обзиром на изложено, Врховни касациони суд је нашао да ревизију у делу који се односи на поништај решења о отказу уговора о раду и враћања на рад треба одбити као неосновану, па је на основу члана 414. ЗПП одлучио као у ставу првом изреке, а детаљно образложене ревизијске одлуке је изостављено сагласно ставу 2. истог члана.

Одлучујући о ревизији туженог, у делу који се односи на одлуку о захтеву којим је тужилац тражио да се обавезе тужени да га распореди на послове радног места ..., Врховни касациони суд је нашао да је ревизија у том делу основана јер је тужбу у том делу требало одбацити. Наиме, одлука о овом захтеву не спада у судску надлежност, јер је распоређивање запосленог на одређено радно место у искључивој надлежности послодавца. Како је, међутим, првостепени суд тужбу у том делу одбио, а тужени није

изјавио жалбу, Врховни касациони суд налази да тиме није повређен закон на штету туженог.

Имајући у виду изложено, другостепена пресуда је у делу који се односи на одлуку о захтеву којим је тужилац тражио да се обавезе тужени да га распореди на радно место ... преиначена и првостепена пресуда у том делу потврђена, те је одлучено као у ставу другом изреке, на основу члана 416. став 1. ЗПП.

Како је ревизија туженог у претежном делу одбијена као неоснована, одбијен је и његов захтев за накнаду трошкова ревизијског поступка па је на основу члана 153. и 154. став 1. ЗПП, одлучено као у ставу трећем изреке.

**Председник већа – судија
Катарина Манојловић Андрић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић